

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci **žalobkyně a) O.O.**, nar. „X“, státní příslušnost Turecká republika, t. č. „X“, **a nezl. žalobce b) H.O.**, nar. „X“, státní příslušnost Turecká republika, t. č. „X“, **obou zastoupených Kateřinou Malmstedt, advokátem**, se sídlem Ostružinová 1794, 252 28 Černošice, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra České republiky**, Odboru azylové a migrační politiky, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2015, č. j. OAM-118/ZA-ZA13-P05-R2-2013,**

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalované rozhodnutí, žaloba a vyjádření žalovaného

Žalobkyně a) s manželem žili ve městě Mersin (viz <https://en.wikipedia.org/wiki/Mersin>) v jižním Turecku na pobřeží Středozemního moře (zde dosud žijí rodiče manžela žalobkyně a/, jeho sestra i bratři, žalobkyně a/ má v Turecku také rodiče, tři bratry a sestru). Dne 28. 12. 2010 letecky s manželem odcestovali do České republiky, z České republiky však ihned (aniž by požádali o azyl)¹ odjeli přes Spolkovou

¹ V rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, přitom Nejvyšší správní soud vyslovil právní názor, že „ (...) o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového“. Při formulování svého právního názoru vycházel i z rozsudku ze dne 21. 8. 2003,

republiku Německo do Švýcarské konfederace (zde se žalobkyni a/ narodil dne „X syn H., žalobce b/), kde požádali o azyl. Byli však na základě tzv. Dublinského nařízení vráceni zpět na území České republiky. Česká republika dne 7. 9. 2011 (rozhodnutí ze dne 7.9.2011, č. j. OAM – 143/LE-LE05-PO8-2011) rozhodla, že se žalobcům neuděluje žádná z forem mezinárodní ochrany (o kterou požádali dne 17. 4. 2011). Žalobu proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Hradci Králové zamítl rozsudkem ze dne 20. 9. 2012, č. j. 32 Az 28/2011 - 61, následně podaná kasační stížnost byla odmítnuta usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2012, č. j. 3 Azs 54/2012 – 14.

Dne 12. 4. 2013 podala žalobkyně a) jménem svým a jménem svého nezletilého syna (žalobce b/) novou žádost o mezinárodní ochranu, v níž uvedla: **„Chci získat pas České republiky a usadit se zde. Chci si vytvořit jistý pořádek v životě. Také jsem si zvykla na český jazyk a na život v tomto státě.“** Při pohovoru s pracovníkem Ministerstva vnitra téhož dne pak žalobkyně a) na otázku, proč opustila svou vlast, odpověděla, že **„manžel se rozhodl opustit zemi a já jsme chtěla být s ním, tak jsme odešla“** (bod 20). Na otázku, čeho se obává v případě návratu do vlasti žalobkyně a) odpověděla: **„Pokud se vrátíme do Turecka, budou především problémy týkající se mého manžela, které ovšem ovlivní i mě. Manžel by musel do práce, na vojnu. Domnívám se, že by nastaly další komplikace, ale nejsem si jistá, jaké.“** Žalobkyně není a nebyla členem žádné politické strany, členem politické strany není a nebyl též nikdo z její rodiny. Neměla potíže s orgány Turecké republiky, nebyla ani nikdy trestně stíhána. V první žádosti ze dne 14. 7. 2011 žalobkyně a) uvedla, že **„nezná details v politické sféře manžela“**, a že její manžel **„je hodně ve styku se svým strýcem, zabývají se hudbou a folklórem“**. Žalobkyně a) je kurdské národnosti a vyznává islám. Žalobkyně a) i žalobce b) jsou zdraví.

Řízení o v pořadí druhé žádosti žalovaný podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), rozhodnutím ze dne 23.4.2013, č. j. OAM-118/ZA-ZA13-ZA14-2013, zastavil, neboť žádost shledal nepřipustnou ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 31. 1. 2014, č. j. 32 Az 4/2013 – 57, zamítl. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové byl však rozsudkem Nejvyššího správního ze dne 17.4.2014, č. j. 4 Azs 37/2014 – 23, zrušen s tím, že je třeba posoudit to, zda skutečnost, že žalobkyně a) byla v době podání druhé žádosti prokazatelně těhotná (otěhotněla po podání první žádosti o mezinárodní ochranu, předpokládaný termín porodu byl stanoven na 9.9.2013), nemůže být důvodem pro udělení doplňkové ochrany. **Na území České republiky se následně žalobkyni a) narodil syn T.O., nar. „X“, kterému však nebyla Českou republikou udělena mezinárodní ochrana** (viz rozhodnutí žalovaného dne 19.2.2014, č. j. OAM-312/ZA-K01-P05/2013; žaloba proti tomuto rozhodnutí byla Krajským soudem v Hradci Králové – pobočkou v Pardubicích zamítnuta rozsudkem ze dne 8. 1. 2016, č. j. 50Az 4/2015 – 63, kasační stížnost pak byla odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 Azs 33/2016 – 21). **V době rozhodování žalovaného (17. 9. 2015 /viz níže/) tedy již nebyla gravidita žalobkyně a) relevantní.**

č. j. 2 Azs 5/2003 - 46, který byl publikován pod č. 18/2003 Sbírky rozhodnutí NSS, v němž uvedl: **„...cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své vlastní zemi má o azyl požádat vždy již v první zemi, v níž má reálnou příležitost tento status obdržet nejdříve a v níž budou garantována jeho základní práva a svobody“**.

Žalovaný po kasačním rozhodnutí Nejvyššího správního soudu provedl dne 11.5.2015 doplňující pohovor s žalobkyní a), při němž žalobkyně a) na otázku, zda chce uvést nějaké nové informace důležité pro azylové řízení, odpověděla, že ne, **má pouze obavy, že by její manžel byl po návratu do Turecka uvězněn a musel by nastoupit k výkonu vojenské služby, což by mělo dopad i na ni. Sama s tureckými státními orgány před svým odjezdem žádné potíže neměla.**

Po seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí dne 10. 8. 2015 neměli žalobci ke shromážděným podkladům pro vydání rozhodnutí žádné konkrétní výhrady.

Žalovaný dne 17. 9. 2015 rozhodl (rozhodnutí č. j. OAM-118/ZA-ZA13-P05-R2-2013) o žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany tak, že žalobcům se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), neuděluje.

Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci u Krajského soudu v Hradci Králové žalobu (blanketní žaloba na listu číslo 1 až 3 soudního spisu, doplnění na listech číslo 68 až 71 soudního spisu), v níž namítali, že žalobou napadené rozhodnutí (čítající 12 stran /pozn. soudu/) je nepřezkoumatelné, neboť jsou v jeho odůvodnění pouze citovány četné podklady, aniž by tyto podklady byly řádně zhodnoceny. Žalobci se domnívají, že se „*žalovaný nevypořádal s obecným postavením Kurdů v Turecku, stejně jako s postavením kurdských branců v turecké armádě, a to zejména na podkladě tvrzení pana A.O. (manžela žalobkyně a/ a otce žalobce b/), že by v případě nástupu branné povinnosti musel bojovat proti skupinám bránícím kurdskou otázku*“. Ačkoliv totiž žalobci žádné (jich se přímo týkající) azylově relevantní skutečnosti neuváděli, považují „*obavy pociťované*“ manželem žalobkyně a) a otcem žalobce b) za vlastní (viz bod II žaloby). A.O. (manžel žalobkyně a/ a otec žalobce b/) nadto hrozí v Turecku trestní postih (pokuta či trest odnětí svobody) za „*pozdní nástup k výkonu branné povinnosti*“, popř. za „*odepření takové služby*“. Žalovaný měl dle žalobců přihlédnout i k aktuální situaci na východě a jihovýchodě Turecka, jakož i ke skutečnosti, že turecká armáda útočí na Kurdy bojující proti tzv. Islámskému státu v Sýrii. Vzhledem k tomu, že „*nelze predikovat, kdy reálně násilí a další hrozby proti Kurdům pominou*“, měl by být žalobcům udělen humanitární azyl, popř. by jim „*vzhledem k jejich národnosti a vzhledem ke geopolitické situaci v domovském regionu*“ měla být udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona azylu. Humanitární azyl by měl být žalobcům udělen též proto, že žalobce b) a jeho mladší bratr (T.O., nar. „X“, kterému však nebyla Českou republikou udělena mezinárodní ochrana – viz výše) se v Turecku nenarodili, jsou zvyklí na české prostředí, navíc žalobkyně b) nemá v Turecku „*zajištěno ubytování a další prostředky pro zajištění péče*“ o děti. Žalovaný měl též zohlednit, že dle zpráv Ministerstva zahraničí USA turecká policie „*zadržuje při různých příležitostech více než 1.000 členů BDP*“, tj. politické strany, „*za jejíž podporu otec žalobce agitoval*“. Taktéž jsou dle téhož zdroje členové BDP trestně stíháni. Dle žalobců zde je důvodná obava, že budou pronásledováni „*pro zastávání určitých politických názorů, které jsou pevně sepnuty s řešením národnostní otázky v Turecku*“, tato skutečnost však byla žalovaným ignorována, resp. „*azylově relevantní důvod dle § 12 písm. a) zákona o azylu zůstal stranou zájmu správního orgánu*“. Ze všech výše uvedených důvodů žalobci požadovali, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě (které není třeba podrobně rekapitulovat, neboť jeho obsah účastníci znají, nadto v řízení byl žalovaný úspěšný, přičemž v odůvodnění rozsudku je

třeba především vypořádat námitky toho účastníka, kterému soud za pravdu nedal) uvedl, že se v žalobou napadeném rozhodnutí vypořádal se všemi rozhodnými skutečnostmi, odkázal na jeho odůvodnění a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II.

Posouzení věci soudem

Předně soud zdůrazňuje, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek odpovědi na každou námitku, resp. argument (srov. kupř. nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 201/04, I. ÚS 729/2000, I. ÚS 116/05 a IV. ÚS 787/06, III. ÚS 961/09). Rozsah reakce na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry (proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení /srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9Afs 70/2008 – 13, dostupný na www.nssoud.cz/), případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi implicitní (což připouští i Ústavní soud – srov. např. usnesení ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09 /odstavec 4 odůvodnění/, usnesení ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 609/10 /odstavec 5 odůvodnění/, usnesení ze dne 7. 5. 2009, II. ÚS 515/09 /odstavec 6 odůvodnění/, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011 – 72, dostupný na www.nssoud.cz atd.) - tzn., že **na námitky lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí orgán veřejné moci prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí** (tento právní názor akceptoval i Nejvyšší správní soud – viz např. bod 15 odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22.10.2014, č. j. 6 Ads 237/2014 – 9, bod 37 odůvodnění rozsudku téhož soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 As 153/2014 – 108, bod 12 odůvodnění rozsudku téhož soudu ze dne 4. 3. 2015, č. j. 8 Afs 71/2012 – 161, či odůvodnění rozsudku téhož soudu ze dne 16. 4. 2015, č. j. 7 As 169/2014 – 55). Ústavní soud v této souvislosti konstatoval: „[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (srov. nálezy ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68, a desítky dalších rozhodnutí Ústavního soudu dostupná na <http://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>; srov. obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, odstavec 21, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, odstavec 41, popř. ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 – 50, odstavec 17, popř. rozsudky ve věcech sp. zn. 1 Afs 81/2013, 1 Afs 82/2013, 1 As 72/2013, 9 Afs 22/2013, 9 Afs 39/2013, 9 Afs 45/2013, 3 As 80/2013 a řada dalších). Ostatně i Ústavní soud v případě, že námitky stěžovatelů nejsou způsobilé změnit výrok rozhodnutí, tyto nevypořádává (srov. např. odstavec 24 nálezu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08; Ústavní soud zde uvedl: „Ústavní soud se nezabýval dalšími námitkami stěžovatelky, protože by rozhodnutí o nich nebylo způsobilé změnit výrok.“), neboť si je plně vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci - pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů - nesmí být přemrštěné. Takové přehnané požadavky by byly výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost těchto orgánů, především pak jejich schopnost efektivně (zejména v přiměřené době a v odpovídajícím rozsahu) plnit zákonem jim uložené úkoly. Z výše uvedených důvodů soud není povinen reagovat na košatou a obsáhlou žalobu stejně košatým a obsáhlým rozsudkem (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2015,

č. j. 10 Afs 18/2015 – 48, bod 35, či rozsudek téhož soudu ze dne 6. 4. 2016, č. j. 6 Afs 3/2016 – 46, bod 19).

Nelze též zapomínat, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto bude krajský soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47, a ze dne 30.6.2014, č. j. 8 Azs 71/2014 – 49, všechny dostupné na www.nssoud.cz). **Tuto praxi aproboval i Evropský soud pro lidská práva** ve věci Helle proti Finsku (rozhodnutí ze dne 19. 12. 1997, č. 20772/92, odst. 59 - 60), **jakož i Ústavní soud** (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. II. ÚS 752/10, a usnesení téhož soudu ze dne 6.6.2013, sp. zn. II. ÚS 2454/12, usnesení ze dne 4. 7. 2012, sp. zn. III. ÚS 1972/12, usnesení ze dne 14. 10. 2013, sp. zn. IV. ÚS 2266/12, ze dne 15. 10. 2013, sp. zn. IV. ÚS 3391/12 atd.).

Vhodné je též vypíchnout, že odmítnutí argumentace účastníka řízení nelze bez dalšího považovat za porušení jeho práv. Právo na spravedlivý proces nelze vykládat tak, že jde o právo jednotlivce na vyhovění jeho návrhu či na rozhodnutí v jeho prospěch (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. III. ÚS 2773/11).

Nyní k samotnému přezkumu.

Nejprve krajský soud (byť se jedná o notoriety) připomíná, že Turecko je členem Severoatlantické aliance (NATO) a kandidátskou zemí Evropské unie (Turecko tedy již splnilo kritéria stanovená Evropskou radou na jednání v Kodani ve dnech 21. a 22. června 1993, která se týkají stability institucí zaručujících demokracii, právní stát, lidská práva a respektování a ochranu menšin). **Turecko je dále smluvní stranou Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod** (dále též „Evropská úmluva o lidských právech“), což umožňuje jeho občanům obrátit se na Evropský soud pro lidská práva (**jde o pojistku zaručující účinnost systému právní ochrany proti případnému porušení lidských práv**; Evropský soud pro lidská práva např. v roce 2014 shledal pouze v 94 případech porušení lidských práv z 2899 stížností směřujících proti Turecku). **Nejsou žádné indicie o případech *refoulement* státních příslušníků Turecka. Turecko tedy je dle Komise v současné době třeba považovat za bezpečnou zemi** (již v minulosti Turecko na seznam bezpečných zemí zařadilo např. Bulharsko), což se promítlo i do návrhu nařízení, kterým se vytváří společný seznam EU bezpečných zemí původu pro účely směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany a mění směrnice 2013/32/EU (v podrobnostech srov. http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/proposal_for_regulation_of_the_ep_and_council_establishing_an_eu_common_list_of_safe_countries_of_origin_cs.pdf).

Pokud jde o žalobci akcentované (špatné) postavení kurdské menšiny a postavení členů či podporovatelů legální BDP (jejíž kandidáti opakovaně v minulosti uspěli i ve volbách do Velkého národního shromáždění Turecka; srov. např. studie Parlamentního institutu s názvem Volby v Turecku, červen 2015, či Turecké parlamentní volby 2011, vše dostupné na <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>), **je třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní**

soud se opakovaně zabýval situací kurdské menšiny v Turecku (dle kasačního soudu vláda respektuje práva kurdské menšiny, dokonce se snaží postavení této menšiny zlepšit a pronásleduje pouze kurdské povstalce, kteří proti ní bojují se zbraní v ruce) **i činností legální strany BDP a dospěl k závěru, že případné obtíže spojené s příslušností k uvedené etnické skupině a ke zmíněné politické straně nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona** (podrobně se touto problematikou zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011 – 154, na tyto závěry pak odkázal např. v usnesení ze dne 15. 4. 2015, č. j. 3 Azs 7/2015 – 31, zejména pak v usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015 – 23, bod 38). **Tyto závěry jsou stále aktuální, zvláště pak v případě žalobců, kteří nebyli nijak v zemi původu politicky aktivní (žalobce b/ se navíc narodil ve Švýcarsku a v Turecku nikdy nežil), před odjezdem z vlasti žalobkyně a) s manželem bydleli v Mersinu, kde žádný vnitřní ani mezinárodní ozbrojený konflikt neprobíhal a neprobíhá.** Není a nebyl proto důvod udělovat žalobcům humanitární azyl či doplňkovou ochranu. Vzhledem k poslednímu místu pobytu žalobkyně a) v zemi původu (Mersin) jsou též irelevantní žalobci zmiňované zásahy turecké armády proti ozbrojeným kurdským jednotkám (milicím) na východě země či dokonce na území Syrské arabské republiky (zde v současnosti navíc dochází k deeskalaci konfliktu).

K BDP je možno nad rámce nutného odůvodnění uvést to, co již soud zmínil v odůvodnění rozsudku ve věci manžela žalobkyně a) a otce žalobce b), tj., že na základě dohody ze dne 28. 4. 2014 téměř všichni poslanci BDP přestoupili do HDP, následkem čehož zanikl parlamentní klub BDP. Strana BDP pak na svém sjezdu dne 11. 7. 2014 rozhodla o své transformaci na Stranu demokratických regionů (DBP), jejímž cílem je v koordinaci s HDP působit již výlučně na lokální a regionální úrovni. **Samotná HDP** (která je označována za „kurdskou stranu“, neboť dle stanov je cílem strany též *„zajistit trvalý mír v nevyřešené kurdské otázce a bojovat za řešení všech problémů kurdského národa na základě kolektivních práv“*) **získala v parlamentních volbách v červnu roku 2015 13, 1 % platných hlasů a s 80 získanými mandáty se stala čtvrtou nejsilnější politickou stranou** (srov. též např. <http://www.iir.cz/article/turecke-volby-2015-konec-dominance-akp>). Je tedy nutno odmítnout paušální tvrzení žalobců, že Kurdové, kteří veřejně prosazují svou identitu, jsou v Turecku pronásledováni nebo trestně stíháni. Skutečnost, že situace je výrazně složitější, plyne i ze zprávy Freedom House založené na listech číslo 178 až 179 správního spisu. Je však třeba si uvědomit, že azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, jakkoli surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování. Proto např. porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv, jejichž požívání je do značné míry závislé na stupni ekonomické vyspělosti příslušné země, nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou je Česká republika vázána, a není tedy ani důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005-46).

Vzhledem k tomu, že manžel žalobkyně a) a otce žalobce b) vykonával běžnou podpůrnou činnost legální politické strany (nebyl ani jejím členem), jeho pronásledování za tuto „politickou činnost“ není přiměřeně pravděpodobné a obava z něj je neodůvodněná (shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015 – 23, bod 39, k postupu při posuzování odůvodněnosti obav srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, nebo ze dne 13.8.2010, č. j. 4 Azs 11/2010 – 112). **Tím spíše nelze označit za odůvodněnou obavu z pronásledování žalobkyně a) a nezletilého žalobce b), kteří nebyli v zemi původu nijak politicky aktivní.**

Pokud jde o tvrzení manžela žalobkyně a) a otce žalobce b), že se jeho bratr přidal k organizaci PKK, a proto by byl návrat žalobců do vlasti rizikem, pak toto tvrzení považuje soud za něvěrohodné (účelové), neboť s ním manžela žalobkyně a) a otce žalobce b) přišel až 4 roky po podání první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nadto až při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí, přičemž ani neuvedl, který z bratrů má být členem PKK. Navíc nelze přehlížet, že PKK je dle Turecka, EU i USA teroristickou organizací, a proto je legitimní, pokud orgány Turecké republiky činnost takové organizace a jejích členů v souladu s tureckými zákony monitorují (případně potírají), přičemž takové jednání státu (jehož účelem je zajištění vnitřní bezpečnosti a územní celistvosti státu) nelze bez dalšího považovat za azylově relevantní pronásledování.

Nejvyšší správní soud se v minulosti vyjádřil i k odpíračům vojenské služby kurdské národnosti, kteří sympatizovali s politickou stranou BDP (obdobně jako manžel žalobkyně a/ a otec žalobce b/), i k jejich případnému trestání v zemi původu (srov. usnesení ze dne 15. 4. 2015, č. j. 3 Azs 7/2015 – 31, a usnesení ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 222/2014, bod 12). Z rozhodovací činnosti je též zdejšímu soudu známo, že **navráťivším se žadatelům o azyl nehrozí v Turecku nebezpečí vážné újmy** ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2015, č. j. 3 Azs 7/2015 – 31). Výše uvedené potvrzují i listiny založené ve správním spise, zejména zpráva Ministerstva zahraničních věcí, Odboru lidských práv a transformační politiky (list číslo 180 správního spisu), z níž plyne, že **není známo znevýhodňování nebo diskriminace neúspěšných žadatelů o azyl ze strany státních orgánů po jejich návratu do Turecka, nebyl proto důvod udělovat žalobcům doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu.**

I problematikou služby v armádě (které se manžel žalobkyně a/ a otec žalobce b/ obává) se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval, např. v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, v rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, popř. v rozsudku ze dne 11. 2. 2016, č. j. 9 Azs 287/2015 – 20, a dospěl k závěru, že samotné **odmítání této služby, byť by její výkon byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu, není azylově relevantní.** Závěry Nejvyššího správního soudu výše citované dopadají na projednávanou věc a krajský soud nenalezl žádné rozumné důvody, pro které by se od těchto závěrů měl odchýlit, přičemž soudem užitě odkazy na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu lze považovat za dostačující (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 7 As 135/2012 – 37). Azylově relevantní by bylo odmítání vojenské služby odůvodněné tím, že by znamenalo ve smyslu rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, č. j. 6 A 509/94 - 27, *„podílet se na bojových akcích, z hlediska přirozenoprávního mezinárodním společenstvím obecně odmítaných (jako např. genocida, etnické čistky, kruté vedení války proti civilnímu obyvatelstvu, vraždění zajatců ap.) právě z těchto důvodů (a nikoli z pouhé averze k vojenské*

službě nebo ze strachu o život).“ Před takovou hrozbou však manžel žalobkyně a) a otec žalobce b) nestojí, neboť z aktuálních podkladů shromážděných během správního řízení žalovaným nevyplývá, že by se takových činů ve východním či jihovýchodním Turecku armáda dopouštěla, nadto manžel žalobkyně a) a otce žalobce b) by do této konfliktní oblasti vzhledem ke svému původu (Kurd) s největší pravděpodobností nebyl nasazen.

Ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí, Odboru lidských práv a transformační politiky (list číslo 180 správního spisu) dále plyne, že **neúspěšní žadatelé o azyl, kteří dosud neodsloužili povinnou službu v armádě nebo se jí aktivně vyhýbali, musí tuto povinnost splnit, mohou se z ní ale též vyplatit. V opačném případě mohou být trestně stíháni, nicméně trestem bývá spíše pokuta než odnětí svobody.** Samotné trestní stíhání či následné potrestání odmítáče povinné služby v armádě však nezakládá pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu (shod. srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, bod 21), ledaže by bylo uplatňováno diskriminačně nebo by ukládání tohoto trestu či jeho výkon byl nepřiměřený, nelidský či jinak porušoval lidská práva, což nebylo tvrzeno ani prokázáno. Turecké zákony, jak již uvedl soud v odůvodnění rozsudku ve věci manžela žalobkyně a) a otce žalobce b) umožňují tureckým občanům, kteří žili v zahraničí déle než tři roky (což je i případ žalobce), splnit vojenskou službu formou 21 denního základního vojenského výcviku.

Lze tedy uzavřít, že

- a) žalobci jsou příslušníky kurdské menšiny,
- b) manžel žalobkyně a) a otec žalobce b) se angažoval ve prospěch legální politické strany BDP (s čímž mohly být i spojeny jisté obtíže) a že dosud neodsloužil povinnou službu v armádě,

nebyla a není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům podle § 12 písm. a), b), § 14 zákona o azylu či § 14a zákona o azylu. Není přitom pravdou, že „azylově relevantní důvod dle § 12 písm. a/ zákona o azylu zůstal stranou zájmu správního orgánu“, když udělením azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu se žalovaný zevrubně zabýval na straně 4 (poslední tři odstavce) a na straně 5 (prvé čtyři odstavce) žalobou napadeného rozhodnutí.

Žalovanému nelze vytýkat, že se v řízení o žádosti žalobkyně a) a jejího nezletilého syna podrobně nezabýval postavením kurdské menšiny a kurdských branců v Turecku, když žalobkyně sama uvedla, že v zemi původu neměla žádné problémy a nebyla pronásledována, nebyla politicky aktivní, nebyla nikdy trestně stíhána, ohledně sebe nemá žádné obavy (má obavy pouze o manžela, neuvedla však nic, co by nasvědčovalo tomu, že tyto obavy jsou opodstatněné a že se nejedná o pouhé domněnky). Syn žalobkyně (žalobce b/) v Turecku nikdy nežil, je nezletilý, nevztahuje se na něj v současnosti branná povinnost. Správní orgán přitom má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Správnímu orgán nemá povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59).

Na tomto místě je nutno připomenout, že ze žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany a z protokolu o pohovoru k této žádosti je zřejmé, že se žalobci snaží legalizovat prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu svůj pobyt na území České republiky. Nejvyšší správní soud však setrvale judikuje, že snaha o legalizaci pobytu na území České republiky nezakládá důvod pro udělení mezinárodní ochrany. V odůvodnění rozsudku ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43, Nejvyšší správní soud konstatoval, že institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně **není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů** (ekonomických, osobních, rodinných) **v zemi původu** (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005-46). Není ani prostředkem pro řešení takových problémů, které nastaly po příchodu cizince na území České republiky. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území České republiky není v žádném případě důvodem pro udělení azylu. K obdobným závěrům dospěl kasační soud také v odůvodnění rozhodnutí ze dne 19.10.2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69.

Nebylo též možno uvažovat ani o udělení mezinárodní ochrany podle § 13 zákona o azylu, neboť žalobci nebyli a nejsou (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) rodinnými příslušníky azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14. **V úvahu nepřípadala ani aplikace § 14b zákona o azylu** (doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny), neboť nikdo z rodinných příslušníků žalobců nepožíval (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a nepožívá doplňkové ochrany

Jde-li o humanitární azyl (§ 14 zákona o azylu), je třeba nejprve připomenout, že na humanitární azyl není nejen právní nárok, ale ani subjektivní právo (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, či rozsudek téhož soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 6 Azs 230/2014 - 67, bod 50). Jako obvyklé důvody pro udělení humanitárního azylu pak lze zmínit například zvlášť těžkou nemoc či zdravotní postižení či příchod z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). **Ani tyto důvody v případě žalobců nebyly dány.** Žalobci jsou zdraví, žalobkyně a) je práce schopná a v současnosti není gravidní, může se navíc spolehnout na svého zdravého manžela. V Turecku má též žalobkyně a) i její manžel rodiče a sourozence, soud proto nepochybuje o tom, že se žalobci mají kam vrátit, přičemž žalobkyně a) se bude vracet do jí známého prostředí, zná jazyk i kulturu (je to její rodná země), její reintegrace je tedy možná. Žalobce b) se s ohledem na svůj (předškolní) věk bude taktéž schopen adaptovat na pro něj nové prostředí. V jižním Turecku (Mersin) neprobíhá též žádný konflikt, není hlášena ani humanitární či jiná katastrofa.

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu dále plyne, že snaha o legalizaci pobytu v České republice, byť je spojena se snahou o realizaci rodinného života, není zásadně ani důvodem hodným zvláštního zřetele, který je nezbytný k udělení humanitárního azylu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2012, č. j. 6 Azs 16/2012 - 12, bod 16, usnesení ze dne 19. 6. 2014, č. j. 4 Azs 88/2014 - 18, usnesení ze dne 5. 12. 2012, č. j. 6 Azs 22/2012 - 35). Uvedené platí i v projednávaném případě.

Žalobcům nic nebrání v tom, aby své právo na rodinný život realizovali ve své vlasti, tím spíše, že jsou všichni státními příslušníky Turecké republiky (když ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich

společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi). **Pokud chtějí svůj rodinný a soukromý život žalobci rozvíjet v České republice, pak by se měli snažit upravit svůj pobytový status dle zákona o pobytu cizinců, nikoli dle zákona o azylu.** Právě ustanovení zákona o pobytu cizinců totiž primárně chrání právo na rodinný a soukromý život zakotvené v čl. 8 Úmluvy (k tomu srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.11.2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, popř. rozsudek 17. 8. 2014, č. j. 9 Azs 171/2014 – 31, bod 25).

Žalovaný tedy rozhodl správně, přičemž v žádném případě nelze jeho rozhodnutí označit za nepřezkoumatelné. V odůvodnění rozhodnutí jsou uvedeny důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, jakož i úvahy, kterými se žalovaný řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Z odůvodnění rozhodnutí je též seznatelné, jak se žalovaný vypořádal s návrhy a námitkami žalobců a jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Po žalovaném nelze požadovat, aby podrobně popisoval, co je obsahem jednotlivých zpráv založených ve správním spise, s nimiž se žalobci v průběhu řízení prokazatelně seznámili a proti nimž nevznesli žádné výhrady. I kdyby se však o mělo jednat o vadu žalovaného rozhodnutí, jak namítali žalobci, rozhodně by se nejednalo o vadu, která by způsobovala nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť nedostatkem důvodů nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. **Ve spise však dostatek podkladů podporujících závěry žalovaného je.** V této souvislosti je vhodné připomenout, že účelem soudního přezkumu není lpění na formální dokonalosti správních rozhodnutí (nejde o literární kvalitu odůvodnění rozhodnutí), ale účinná ochrana veřejných subjektivních práv adresátů veřejné správy. Správní soud může výjimečně slevit z nároků na dodržení požadavků § 68 odst. 3 správního řádu, nalezne-li ve správním spisu dostatečnou oporu pro úvahu, že je rozhodnutí správního orgánu po právní i skutkové stránce v souladu se zákonem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 - 36, č. 1389/2007 Sb. NSS). Postrádalo by totiž smysl (a bylo by ryzím formalismem) rušit rozhodnutí např. v situaci, kdy je zřejmé, že správní orgán by po odstranění vytýkané vady vydal v dalším řízení rozhodnutí v zásadě shodné.

III.

Závěr a náklady řízení

Lze tedy uzavřít, že se žalovaný ve svém rozhodnutí náležitě vyjádřil k důvodům, pro které žalobci nesplňují podmínky pro udělení azylu. Stejným způsobem tak učinil i ve vztahu k doplňkové ochraně. Soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl (výrok I). Rozhodl přitom bez jednání, když podmínky pro takový postup byly splněny (§ 51 odst. 1 s. ř. s.; srov. též usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16.2.2016, č. j. 7 As 93/2014 - 48).

Žalobci nebyli v řízení úspěšní, nemají právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. a contrario), jelikož však žalovanému žádné náklady v řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).

Závěrem soud pro případ, že by se žalobci domáhal překladu rozsudku do svého mateřského jazyka, zdůrazňuje, že z žádného ustanovení upravujícího řízení před správními soudy (včetně ustanovení o. s. ř., jichž se v souladu s § 64 s. ř. s. použije přiměřeně)

nevyplývá povinnost soudu překládat účastníkovi řízení soudní rozhodnutí do jeho mateřského jazyka, popř. jazyka, který ovládá, a to tím spíše je-li tento účastník tak, jako je tomu v tomto případě, zastoupen advokátem, který zcela nepochybně český jazyk ovládá a kterému (nikoli žalobci) je rozsudek doručován. Pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce je zněním autentickým. Není povinností soudu zasílat účastníkovi řízení překlad takového rozhodnutí do jeho mateřského jazyka (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2005, č. j. 2 Azs 168/2004 – 52, ze dne 21. 6. 2006, č. j. 3 Azs 156/2005 – 47, ze dne 11. 10. 2006, č. j. 6 Azs 412/2005 – 65, ze dne 17. 2. 2006, sp. zn. 8 Azs 85/2005, ze dne 10. 11. 2012, č. j. 6 Ads 58/2010 – 178, či usnesení ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Azs 98/2014 – 15). K otázce výkladu čl. 37 odst. 4 Listiny v souvislosti s písemnostmi, které soud účastníkům zasílá během probíhajícího soudního řízení, přistoupilo také plénum Ústavního soudu ve svém stanovisku ze dne 25. 10. 2005, sp. zn. Pl. ÚS – st 20/05, č. 485/2005 Sb. ÚS. Ústavní soud zde dospěl k závěru, že gramatický výklad čl. 37 odst. 4 Listiny „je zcela jednoznačný a svědčí pro nutnost tlumočení při ústní komunikaci účastníka řízení neovládajícího český jazyk se soudem. Nutnost překladu písemností, včetně rozhodnutí soudu, však gramatickým výkladem dovodit nelze. Logický výklad za použití argumentu a simili vede k témuž výsledku. To proto, že obsah čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), ač je omezen co do uplatnění toliko na trestní řízení, je co do rozsahu zaručeného práva srovnatelný s čl. 37 odst. 4 listiny.“

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 26. dubna 2016

Aleš Korejtko v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová